

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
31 oktober 2022 (mondelinge uitspraak 27 oktober 2022)

Zitting: 27 oktober 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ...
De mondelinge behandeling vindt via beeld- en geluidsverbinding plaats.

Klachtnummer: KC 2022 – 079

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klaagster is het niet eens met de verplichte (depot) medicatie.
2. Klaagster is het niet eens met de beperking van de bewegingsvrijheid/ gedwongen opname.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 19 oktober 2022 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van zijn dossier.
- Op 20 oktober 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Klaagster heeft een schorsingsverzoek ingediend, zie punt 2.3.
- Op 20 oktober 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 27 oktober 2022.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting op 27 oktober 2022 heeft niet plaatsgevonden, omdat klaagster niet is verschenen.
- Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, pvp en aangeklaagde medegedeeld (telefonisch).

2.3. Schorsingsverzoek

Klaagster heeft bij haar klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van alle klachtonderdelen, zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

De psychiater heeft de ambtelijk secretaris telefonisch meegedeeld dat er geen medisch zwaarwegende redenen zijn om de verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie

niet op te schorten tot het moment van zitting, waarop de voorzitter het schorsingsverzoek heeft toegewezen.

De beslissing van de voorzitter is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op .... Zij is bekend met een bipolaire 1 stoornis, is benzodiazepine afhankelijk en PTTS en zij heeft meerdere manisch psychotische en depressieve episodes gehad, waarvoor zij opgenomen is geweest. Klaagster is onlangs opgenomen geweest vanaf 25 juli 2022 tot 21 september 2022 en is nu ambulant in zorg bij het Gebiedsteam ....

Op 31 augustus 2022 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, een zorgmachtiging verleend tot en met 28 februari 2023, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het opnemen in een accommodatie, het toedienen van medicatie en het beperken van de bewegingsvrijheid, zijn toegewezen.

Op 31 augustus 2022 en 18 oktober 2022 heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en op 31 augustus 2022 en 18 oktober 2022 zijn de voorgenomen beslissingen met haar besproken.

Op 1 september 2022 en op 18 oktober 2022 worden de beslissingsbrieven aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging en wordt klaagster namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brieven van 1 september 2022 en 18 oktober 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: het toedienen van medicatie, het opnemen in een accommodatie, en het beperken van de bewegingsvrijheid, vanwege een psychotische stoornis.

Klaagster is niet in staat tot een redelijke waardering van haar belangen ter zake lichamelijke en psychiatrische behandeling en veiligheid.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster weigert op het moment van de aanvang van de hoorzitting op 27 oktober 2022 te verschijnen. Desgevraagd geeft de pvp aan dat klaagster als reden opgeeft dat: “ de commissie moet maar zien wat er met de klacht moet gebeuren.”

De pvp stelt dat, nu klaagster niet op de zitting verschijnt, er voor haar geen rol is weggelegd.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

De aangeklaagde zal, gelet op de beslissing van de commissie dat zij de klachten op de stukken zal afdoen, geen verweer voeren.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

De commissie merkt op dat klaagster expliciet is uitgenodigd om haar klacht bij de commissie toe te lichten. Klaagster heeft hiervan uitdrukkelijk geen gebruik gemaakt en is niet verschenen op de hoorzitting.

De commissie meent echter uitspraak te kunnen doen op grond van de ingebrachte stukken en zal derhalve daartoe overgaan. De commissie zal derhalve uitspraak doen op grond van de ingebrachte stukken en de informatie uit de decursus.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank op 31 augustus 2022 afgegeven zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvzgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvzgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 1 september 2022 en 18 oktober 2022 stelt de commissie vast dat voldaan is aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de voornoemde beslissingsbrieven blijkt dat klaagster bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 31 augustus 2022 en op 18 oktober 2022 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Hij heeft op 31 augustus 2022 en 18 oktober 2022 overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 1 september 2022 en 18 oktober 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. Op 1 september 2022 en op 18 oktober 2022 zijn de beslissingsbrieven aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmaatregel en is klaagster namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

De commissie acht dat uit de ingebrachte stukken en de informatie uit de decursus voldoende aannemelijk is gemaakt dat zonder de verplichte (depot) medicatie en de beperking van de bewegingsvrijheid/gedwongen opname, een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Klaagster vertoont vanuit haar stoornis met momenten een fysiek dreigende houding en verbale agressie, waarbij het risico op fysieke agressie naar derden op verhoogd wordt ingeschat. Indien verplichte zorg in de vorm van toediening van een depot aripiprazol niet op veilige wijze mogelijk is in de thuissituatie of op de depotpoli door verzet, agressie of geweld van betrokkene, dan kan zij verplicht worden opgenomen op de kliniek. Om achteruitgang te voorkomen en toename van de reeds bestaande psychotische klachten, waaronder paranoïde wanen, is gedwongen toediening van het depot noodzakelijk.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissingen van aangeklaagde tot verplichte zorg in de vorm van het toedienen van de verplichte (depot) medicatie en de beperking van de bewegingsvrijheid/gedwongen opname, voldoen aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de vormen van verplichte zorg (toedienen van (depot) medicatie en de beperking van de bewegingsvrijheid/gedwongen opname), op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klachten **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. M.M. Kok, voorzitter,

Dhr. drs. R. Mentjox, psychiater,

Mw. drs. C.J.J. M. van de Gevel, algemeen lid

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.